

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 05.08.1971, sp. zn. 5 Co 137/71, ECLI:CZ:NS:1971:5.CO.137.1971.1

Číslo: 24/1973

Právní věta: Je-li důchod účastníka odboje nebo pozůstalých po něm vyšší než minimální částka uvedená v ustanovení § 107g odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb., podléhá tento důchod zvláštní dani z důchodu, avšak poživateli přísluší důchod nejméně v nejnižší výměře zákonem stanovené.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 05.08.1971

Spisová značka: 5 Co 137/71

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Sociální zabezpečení, Účastníci odboje

Předpisy: 101/1964 Sb. § 107g
§ 107k
§ 142 161/1968 Sb. čl. I

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1973 sb. rozh.

Je-li důchod účastníka odboje nebo pozůstalých po něm vyšší než minimální částka uvedená v ustanovení § 107g odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb., podléhá tento důchod zvláštní dani z důchodu, avšak poživateli přísluší důchod nejméně v nejnižší výměře zákonem stanovené.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 5. 8. 1971, [5 Co 137/71](#))

Úřad důchodového zabezpečení v Praze přiznal navrhovatelce starobní důchod v částce 1022 Kčs a polovinu vdovského důchodu 326 Kčs, celkem tedy 1348 Kčs, z této částky srazil zvláštní daň z důchodu 125 Kčs, takže zbyla částka 1223 Kčs a k tomu pak zvláštní přídavek 67 Kčs; celkem tedy Úřad důchodového zabezpečení přiznal částku 1290 Kčs.

Navrhovatelka v opravném prostředku proti rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení namítala, že tento orgán postupoval nesprávně při stanovení zvláštní daně z důchodu. Poukazovala na to, že

její zemřelý manžel jako účastník odboje zařazený do III. skupiny účastníků odboje pobíral starobní důchod 1086 Kčs, v němž bylo zahrnuto zvýšení za dva roky odbojové činnosti 200 Kčs a zvýšení důchodu za zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod v částce 86 Kčs. Kdyby starobní důchod zemřelého manžela navrhovatelky činil pouze 1000 Kčs, tedy minimální částku zaručenou zákonem účastníku odboje zařazenému do III. skupiny, nepodléhal by tento důchod a ani z něho vyměřený vdovský důchod zvláštní dani z důchodu. Navrhovatelka by tedy na tom byla lépe, kdyby její vdovský důchod byl nižší, protože by nepodléhal zvláštní dani z důchodu.

Krajský soud v Ostravě potvrdil rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení s odůvodněním, že jeho postup při výpočtu zvláštní daně z důchodu odpovídá znění zákona č. 101/1964 Sb. Pokud pak se v daném případě postup podle zákona jeví jako tvrdost, bylo možno podle názoru soudu prvního stupně odstranit ji pouze opatřením ministra práce a sociálních věcí podle ustanovení § 142 zákona č. 101/1964 Sb.

V odvolání proti usnesení soudu prvního stupně navrhovatelka poukazovala na to, že postup odpůrce nemůže být v souladu se zákonem, protože při pobírání vdovského důchodu v částce 326 Kčs je jí vypláceno celkem na vdovském a starobním důchodu včetně zvláštního přídatku 1290 Kčs; kdyby její vdovský důchod činil pouze 300 Kčs bylo by jí vypláceno 1343 Kčs.

Nejvyšší soud ČSR změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že uváděné rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení zrušil.

Z odůvodnění:

Zákon č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb. zaručuje v ustanovení § 107g odst. 2 účastníkům odboje minimální částky starobního a invalidního důchodu, které tvoří také základ pro výpočet vdovského důchodu. Podle ustanovení § 107k citovaného zákona nepodléhají důchody poskytované v nejnižší výměře podle osmé části zákona ani důchody z nich vyměřené zvláštní dani z důchodu. Je nepochybné, že zákon chtěl účastníkům odboje a jejich pozůstalým zaručit, že jejich důchod nebude menší než minimální částky zákonem stanovené. Jestliže by důchod účastníka odboje vypočtený podle obecných zásad zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb. činil méně než minimální částky uvedené v ustanovení § 107g odst. 2 citovaného zákona, náleží mu důchod nejméně v této minimální částce, a to bez srážky zvláštní daně z důchodu. Jestliže např. starobní důchod vypočtený podle obecných zásad by činil 1380 Kčs, náleží účastníku odboje I. skupiny čistý důchod 1400 Kčs. Při slovním výkladu zákona by však účastníku odboje, jehož starobní důchod vypočtený podle obecných zásad by činil 1401 Kčs, bylo nutno z tohoto důchodu srazit zvláštní daň 143 Kčs a tento účastník odboje by pobíral pouze 1258 Kčs. Nelze pochybovat o tom, že takový výklad by byl v rozporu se smyslem a cílem zákonem sledovaným. Nutno proto postupovat tak, že činí-li důchod účastníka odboje více než minimální částky uvedené v ustanovení § 107g odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb., pak tento důchod podléhá zvláštní dani z důchodu, avšak účastníkům odboje přísluší nejméně důchod v minimální částce. Stejně tak nutno postupovat i u odvozených důchodů.

V daném případě náleží navrhovatelce její vlastní starobní důchod 1022 Kčs měsíčně a krácený vdovský důchod v částce 326 Kčs měsíčně, úhrnem tedy 1348 Kčs. Tato částka podléhá celá zvláštní dani z důchodu, jež činí 125 Kčs, takže zbývá částka 1223 Kčs. Nutno však zjistit, zda tato částka nečiní méně, než kolik by činil návrh navrhovatelky, kdyby jí byl přiznán vdovský důchod z minimálního důchodu jejího zemřelého manžela jako účastníka odboje III. skupiny. Tento důchod by činil pouze 300 Kčs, tj. polovinu z 60 % minimálního důchodu 1000 Kčs. Tento důchod by pak ve smyslu ustanovení § 107g zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb. ani při souběhu nepodléhal zvláštní dani z důchodu. Navrhovatelka by tedy měla nárok na starobní důchod 1022 Kčs snížený o zvláštní daň z důchodu 46 Kčs, tj. 976 Kčs, a k tomu pak vdovský důchod v minimální částce 300 Kčs, úhrnem tedy 1276 Kčs; k této částce náleží ještě zvláštní přírůstek podle článku I

zákona č. 161/1968 Sb. 67 Kčs, celkem tedy 1343 Kčs. Na tuto částku má navrhovatelka nárok.

Protože Úřad důchodového zabezpečení i soud prvního stupně vycházeli z jiného právního názoru, bylo rozhodnutí soudu prvního stupně změněno tak, že se rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení zrušuje.